Szandra túl van a műtéten ● Felépülés zongorakísérettel

Remény az életre

A 160 fokos gerincferdüléssel élő Szonday Szandra már negyedik hónapja ébredt hittel és reménnyel egy jó nevű német klinikán, Karlsbadban. Az alig 30 kilós lány testét egy fejére rögzített koronán keresztül 19 kilóval nyújtották, amit csak betervezett műtétje előtt vettek le. Az altatás közben komplikációk adódtak: elpattant egy ér, és mellkasürege vérrel telt meg. Szandrát már be sem tolták a műtőbe, az intenzív osztályon tért magához. Azt gondolta, már csak egy hónap rehabilitáció van hátra, s visszatérhet Magyarországra édesanyjával. Ám kitapogatta az elkeserítő valóságot – a fejére visszahelyezett koronát.

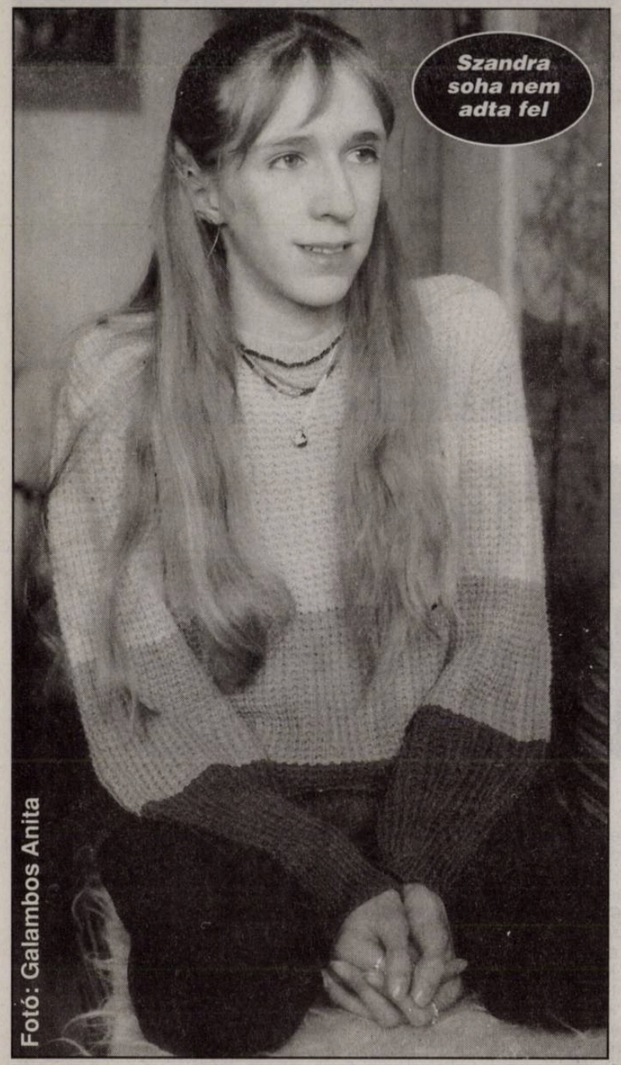

Fotó: Galambos Anita

Szöveg: Puskás Dóra

Fotók: Sándor Katalin

Szandra négy hónapja még csak 158 centiméter magas volt. Amikor a húzatás eredményeképp 15 centit nőtt, *Jeszenszky Dezső* professzor úgy találta, belevágnak a bonyolult, 12 órás operációba. Szandra édesanyjának keze-lába remegett. Szandra szívbillentyűinek problémája ugyanis már az előkészületek során fejtörést okozott operálóinak. Nem volt elhanyagolható az sem, hogy a kislány alig tudott lélegezni, tüdejének kapacitása nem egészen egyliteres volt (az átlagos emberé ennek négyszerese). A gerincvelőbe adott altatóinjekció pedig veszélyes: ha pár milliméterrel arrébb bökik a tűt, a kislány idegrendszeri sérülést szenvedhet, s akár tolókocsiba kerülhet.

Kicsiként elkezelték

Szandra kicsi korától kénytelen volt hozzászokni a fehér köpeny látványához. Lyukas mellkassal született, bordái nem fejlődtek ki. Már csecsemőként feltűnt orvosainak, mennyire gyengék kötőszövetei is (Marfan-szindróma). Merev fűzőbe bújtatták mindig sovány testét, amely izmai helyett tartotta gerincoszlopát hét éven át. Nem lett volna szabad. A kicsi lánynak hatévesen még csak 17 fokos, enyhének számító púpja volt. Az S alakú gerincgörbület a műanyag szorításában azonban tovább hasasodott, egyre nehezítve lélegzését. Szandra e születési rendellenességeken kívül úgynevezett cipészmellel jött a világra. Serdülőként mind nehezebben viselte, hogy melle helyén apró mélyedés van. Szeretett volna olyan lenni, mint barátnői. Édesanyjával úgy határoztak – miután mellkasa műthető – megkeresik a legjobb specialistát. Kikerültek Moszkvába *Tyimasenko* professzorhoz, akinek a szikéje alá háromszor is befeküdt a siker reményében. Végül olyan lett a keble, mint a világon akármelyik tinié.

Külseje miatt Szandra sohasem kereste a magányt. Sokan megnézték az utcán, sajnálkoztak, amit utált, de a bőréből nem tudott kibújni. Úgy gondolta, ha úgyis kirí a többiek közül, legalább tudásával tűnjön ki. Rengeteget olvas, még evés közben sem teszi le kezéből a könyvet. Próbára tette kézügyességét is, így derült ki, hosszú ujjainak is köszönhetően van tehetsége a zongorázáshoz. Emellett fest, kendőt batikol, mütyürkét fabrikál vagy papírt hajtogat barátnőinek. Tavasszal ceruzákkal, ecsetekkel készült Karlsbadba is, ahol sorra gyártotta személyre szóló ajándékait az otthoniaknak. A lány megrajzolta az ápolók, sőt a professzor portréját is. Szomszédasszonyuk, *Kati* szerint nagyon élethűen. Amikor meglátogatta Szandráékat a műtét előtt, erről a képről ismert rá a gerincspecialistára.

Az ONIC levelei

A fővárosi Fazekas Gimnázium mellett Szandra a Zenekonzervatóriumba is jár. Illetve járt mindaddig, amíg elbírta az iskolatáskát. Most magántanuló, jegyei kitűnőek, és sorra viszi el a pálmát a tanulmányi, szavaló- és prózamondó versenyeken is. Osztályfőnöke reméli, Szandra talán már jövőre ismét osztálytársaival, köztük barátaival együtt járhat iskolába, akik visszavárják. Nyáron sem feledkeztek meg róla, Szandra nap nap után levelek tucatjait kapta kézhez „ONIC" jeligével. Ezt a rövidítést maga ötölte ki az Osztályból Nekem Írók Clubja népes táborára. A bensőséges hangvételű írásokból az derül ki, Szandra nem hiányozhat életükből. S mindegyik végén az áll: Tarts ki!, Szorítunk érted! Mihamarabb gyógyulj meg!

A riasztóan törékeny teremtés mindvégig hősiesen viselte iszonyú fájdalmait, a menetrendszerű beavatkozásokat. Felnőtteket megszégyenítő érettségét, fegyelmezettségét talán saját és családja tragikus sorsának köszönheti. Édesapját öt éve veszítette el. Az akkor tízéves Szandra, látva apja betegségével vívott harcát, kínoktól torzult arcvonásait, egyik nap elrohant a közeli templomba. Pityeregve beült a gyóntatószékbe, s kérte a papot, bocsásson meg gondolataiért. Édesapja súlyos beteg, és ő azt szeretné, ha vége lenne már hosszú szenvedésének. Hamarosan egyedül maradt édesanyjával. Meg Samuval, a kölyök dalmata kannal, akit édesapja pár héttel halála előtt ajándékozott Szandinak. Imádja őt, sosem válna meg tőle. Magával akarta vinni Karlsbadba is, de lebeszélték tervéről, így Samu a család barátainál időzik. Úgy hírlik, türelmetlenül várja gazdáját.

Fridi titka

Szandra állapota egyre roszszabbodott. Gerince olyannyira deformálódott, hogy szíve és belső szervei fokozatosan eltolódtak a helyükről. Tüdeje is összepréselődött, így nagy volt a kockázata, hogy egy idő után már nem tud levegőt venni. Ismerőseik révén jutottak el a Németországban élő dr. Jeszenszky Dezsőhöz, miután a hazai professzorok nem vállalták Szandra műtétjét. A karlsbadi klinika mintegy 90 ezer márkát kitevő költségeit a társadalombiztosító fedezi, ám a rokkantnyugdíjas mama kinnlétét nem. Barátaik pénzgyűjtési akciót szerveztek, de nem jött össze a több százezer forint. S hogy Sarolta mégis a lánya mellett lehet, azt a népszerű showmannek, *Friderikusz Sándornak* köszönheti. Egyik barátja mesélt neki Szandráról, akit teljes titokban keresett fel józsefvárosi lakásán. Az ajtóban a lány vörös bársonyszőnyeget ábrázoló képe fogadta, s a felírás: Ez a találkozás nem jöhetett volna létre, ha... nincs Fridi.

Délelőtt tízkor tolták be Szandrát az aneszteziológushoz. A lány már hason fekve álmodott, mire a bemosakodott orvoscsapat hátul a gerince mellett vágott vékony vonalban felnyitotta testét. A mellkasi bordákat átvágták, követve az S görbületét, egyes részeket ki is vettek, majd fémrudakkal és csavarokkal rögzítették a gerincet. A hosszadalmas operáció alatt ugyan érték meglepetések Jeszenszky professzort, de ezek nem okoztak fennakadást. Szandra, ahogy várható volt, rengeteg vért vesztett. Nehezen stabilizálták életfunkcióit, hiszen vérnyomását mesterségesen le kellett nyomni. Éjszaka 11 óra után fejezték be a műtétet, s már jött is Szandráért a rohamkocsi, hogy Karlsbadból az 50 kilométerre fekvő Karlsrue Gyermekklinika intenzív osztályára vigye. Tizenegy napot töltött itt lélegeztetőgéppel, infúzióval. Karlsbadba visszatérve Szandi különszobát kapott, sőt édesanyjának sem kellett többé a nővérszálláson laknia, betoltak a lánya ágya mellé egy másikat. Ha minden jól megy, napokon belül lábra állítják. Ekkor derül ki, a nyújtással elért 15 centin felül Szandra mennyivel lett magasabb, s gerincműtétje mennyire sikerült. Orvosa bízik legalább a mínusz 100 fokban, de az is lehetséges – mondta tréfásan –, ezúttal fölülmúlta önmagát.

AZ ONIC tagjai

Várakozás koronával